Un macho la Scala din Milano

(Costin Popa – 15 februarie 2010)

Erwin Schrott şi Alex Esposito
(foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)

Ei, da, un macho ca-n filme! Aşa arată Erwin Schrott, noul Don Giovanni scaliger. Nici nu se putea rol mai potrivit pentru bas-baritonul uruguayan! Un tip înalt, atletic (e clar că face body building), cu plete şi mai tot timpul cu bustul gol, acoperit doar de o mantie fluturândă la care, bineînţeles, renunţă spre finalul operei. Nu pentru mult timp. Doar cât să palpite şi mai intens inimile, să se înflăcăreze imaginaţia suflării feminine din sală. La repetiţia generală, la galerie, o domnişoară sexy înarmată cu binoclu marinăresc (!) s-a ridicat în picioare şi mi-a luat complet vizibilitatea, şi aşa nu prea grozavă. Cât a aşteptat momentul! Cât o invidiază, sunt sigur, pe frumoasa şi reputata soprană Anna Netrebko... mama băieţelului lui Erwin Schrott! Cu amorul nu-i de glumit!

Aşadar, reluarea operei **Don Giovanni** de Mozart în templul liricii mondiale. În afara generalei, dintr-o lojă, am văzut şi premiera. Deşi regia de acum patru ani a lui Peter Mussbach nu a fost concepută în jurul lui Schrott, iată că îl prinde de minune, cel puţin ca look. Un Don Giovanni bulevardier, deloc nobil, modern, deloc elegant, total neconvenţional, deloc sofisticat. Hombre macho. Este acesta spiritul opusului semnat Mozart – Lorenzo da Ponte? Categoric, nu! Viziunea face parte din aşa-zisele înnoiri pe care regiile de operă continuă să le aducă şi la început de secol XXI, demersuri în parte acceptate ca trend. Aici, deloc.

Unde greşeşte Mussbach, nu este la plasarea acţiunii în cotidian (Donna Elvira intră în scenă pe un scuter), ci în superficialitatea de tratare a spiritului dongiovannesc. Translatat în stradă, banalizat, îi anulează profunzimea psihologică, dorinţa de împlinire prin dragoste. Senzualitatea se citeşte cu prea mare brutalitate şi devine molipsitoare pentru mai toţi eroii. Don Giovanni nu mai este personajul arhetipal ce tinde spre absolut, stadiu de Eros kierkegaardian, ci un simplu fante de cartier, violator de mahala. Mă minunez câtă atracţie poate să exercite o asemenea punere în pagină, dacă îmi amintesc că şi Claus Guth, la Salzburg, îi transfomase pe Don şi pe Leporello (atunci, Erwin Schrott) în doi homeless...

Erwin Schrott şi Georg Zeppenfeld
(foto Marco Brescia, Teatro alla Scala

Şi la Scala, pentru rolul titular, Schrott se pliază rigorilor de concepţie şi joacă intens, este bun actor şi, nu mai puţin, cântăreţ. Expune un glas important de bas-bariton, ale cărui virtuţi în registrul central-grav sunt evidente. Întâmplător sau nu, o notă de Mi acut din prima strofă a ariei **Metà di voi quà vadano** sună mai detimbrat. După cum, mai înainte, celebra arie a şampaniei, **Finch'han dal vino**, îl găsise cu sunete opace în finalul sufocant. Accidente sau... limite?

Dar vocea este generoasă şi înzestrată cu armonice calde, omogenă şi catifelată, mobilă la extrem. Cu ea, conturează multe faţete ale Marelui Seducător, forţa, autoritatea, deciziunea, virilitatea, demnitatea în faţa iminentului sfârşit... Rămân de aprofundat subtilităţile, introspecţiile, culorile. Îmi rezonează în urechi nuanţele marelui Dietrich Fischer-Dieskau. Ce departe suntem! Adevărul e că nici nu m-aş fi aşteptat la oarece apropiere. Poate doar serenada **Deh vieni alla finestra**, cântată cu moliciuni insinuante, arată că Erwin Schrott nu este numai un vocalist, ci şi un interpret care poate câştiga mult în expresie.

În jurul lui, multă agitaţie într-un cadru scenografic minimalist, conceput de acelaşi Peter Mussbach, două mari panouri în mişcare deseori ilogică şi care nu reprezintă nimic. Puteau să şi lipsească, oricum scena e practic goală. Obiectele de recuzită? În afară de scuterul alb, o umbrelă, tot albă, pe care şi-o dispută Don Giovanni şi Donna Elvira într-un joc total ermetic. Luminile lui Alexander Koppelmann mai strecoară sugestii de atmosferă. Costumele Andreei Schmidt-Futterer sunt simple şi, bineînţeles, moderne. Toţi eroii se deplasează neobosit, spectacolul are pulsaţie.

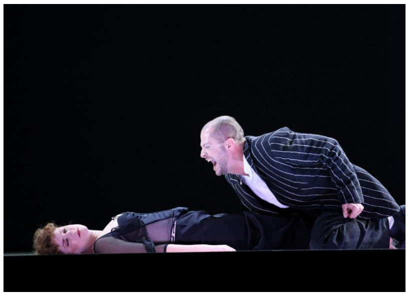
Donna Anna este Carmela Remigio, fără plusuri sau minusuri, Emma Bell o întruchipează pe Donna Elvira şi expune un glas frumos, consistent dar haotic şi neconcentrat în registrul central iar rolul proaspetei mirese Zerlina îi revine Verónicăi Cangemi, deloc la prima tinereţe dar vivace în scenă. Este o bună stilistă, cu legato bine urmat în ariile **Batti, batti, o bel Masetto** şi **Vedrai, carino**.

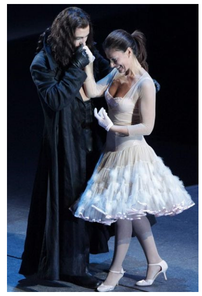
Juan Francisco Gatell, Carmela Remigio şi
Georg Zeppenfeld (foto Marco Brescia,
Teatro alla Scala)

Dintre interpreţii rolurilor masculine, poate cel mai interesant pentru oferta de viitor a fost foarte tânărul spaniol Juan Francisco Gatell, Don Ottavio placid, înzestrat cu atractiv timbru de tenore di grazia, cu frazare limpede şi foarte fluidă în cele două arii **Dalla sua pace** şi **Il mio tesoro intanto**. Mult iubit de public, într-atât de mult încât galeria l-a aplaudat la... jumătatea ariei **Madamina** (iată că se întâmplă şi la casele foarte mari!), Alex Esposito s-a dovedit un Leporello cu maximă mobilitate, vocală şi actoricească, fără să afişeze o calitate deosebită de glas. Ca Masetto, discretul Mirco Palazzi. Bun, Comandorul întruchipat de Georg Zeppenfeld.

La pupitru, francezul Louis Langrée, un specialist al creaţiilor maestrului de la Salzburg şi director al Festivalului newyorkez Mostly Mozart, a restituit opusului filigranul indispensabil, lucru deloc greu având în faţă Streich-ul admirabil al orchestrei Scalei din Milano. Partidele instrumentale au sunat echilibrat şi spectacolul a curs dens şi coerent. Dacă aş formula un bemol, ar fi legat de lipsa impulsurilor generatoare ale atmosferei de dramă, componente definitorii pentru acea italianită care respiră prin toţi porii partiturii.

Emma Bell şi Alex Esposito (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala

Erwin Schrott şi Veronica Cangemi (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)

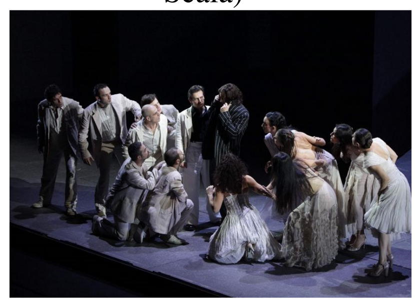
Juan Francisco Gatell şi Carmela Remigio (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)

Scenă din actul I (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)

Scenă tot din actul I (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)

Scenă din actul II (foto Marco Brescia, Teatro alla Scala)